

Karolio Prialgauskio atsiminimai apie Platelių paštą

*Užrašė Juozas Mickevičius**

Plungė garsėjo kunigaikščiu Mykolu Oginskiu, kuris čia įsteigė paštą ir įvedė telegrafą. Plungėje buvo didelis paštas. Ir pašto viršininkas buvo „didelis“ – valstybinius ir registruotus (apdraustus) laiškus priiminėdavo tik darbo valandomis.

Karolio Prialgauskio tėvas gyveno Platelių miestelyje, Gintališkės gatvėje. 1865 m. gimė sūnus Karolis. Po 5 metų tėvas pradėjo nuomoti iš Platelių dvaro ūkį (*butą*) Platelių miestelio Žemaičių Kalvarijos gatvėje. Nuomojo 24 metus, o paskutinius 6 metus dar ir vežė ir išnešiojo Platelių paštą. Paštą iš Platelių į Plungę vežė du sykius per savaitę. Trejus metus vežė į Plungę, o kartais ir pėsčias nešė. Po trejų metų, apie 1880 m., įsteigė paštą Salantuose. Salantai arčiau Platelių „mažesnis“ čia buvo ir pašto viršininkas – ir po darbo valandų priėmė valdiškus laiškus ir registruotus, ir iš pavėlavusiųjų. Todėl Platelių paštą pradėjo vežti į Salantus. Karolis Prialgauskis 3 metus vežė Platelių paštą į Salantus. Salantuose senas paštas buvęs. Iš Platelių du kartus per savaitę vežė paštą. K. Prialgauskis paštą vežė įvairiai: važiuotas, raitas ir pėsčias. Žiūrint, koks buvo kelias ir kada laisvi buvo arkliai.

Platelių dvaras per metus už pašto parvežimą ir pristatymą į namus mokėjo po 30 rublių, Platelių klebonas – 15 rb, Beržoro kunigas – 10 rb, Platelių miesto taryba – 5 rb, žydėliai – po 3 rb (iš viso – 63 rb).

Laikraščius buvo užsiprenumeravę Platelių dvaras, Platelių klebonas, Beržoro altaris, Platelių miesto valdyba, Laumalenkų Filipavičius ir Mačiūkių Petras Mickevičius. Daugiausia laiškų gaudavo Platelių miesto valdyba. Laiškus rašė dvarininkai, kunigas, iš kariuomenės, Laumalenkų, Mačiūkių, Mikytų bajorkaimių gyventojai. Ūkininkai laiškų nedaug kas rašė ir nedaug kas gavo.

Platelių paštą sudarė telegramos, laikraščiai, valdiški ir privatūs laišakai. Šateikiuose, Plateliuose ir Gintališkėje nebuvo telegrafo. Plateliai priklausė Gintališkės valsčiui. Telegramas reikėjo parsivežti iš Plungės. Už telegramos nunešimą už kilometrą mokėjo po 10 kp. Iš Platelių į Šateikius yra 10 km. Todėl telegramos nunešimas į Šateikius (į dvarą) kainavo 1 rublį.

Apie 1884 m. Platelių grafas Aleksandras Šuazelis savo lėšomis atvedė iš Plungės į Platelius pirmąjį telegrafą. Tada K. Prialgauskis nuomojo Platelių dvaro butą – Lukauskinę – Platelių miestelyje. Šį butą K. Prialgauskis nuomojo 10 metų.

* Nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos rankraštynas, f. 165-7, l. 5, parengė Aldona Kuprelytė.